

Bryssel, 27. helmikuuta 2026
(OR. en)

6171/26

SOC 66
EMPL 25
ECOFIN 172
EDUC 39
COMPET 255
DATAPROTECT 65
DIGIT 54

ILMOITUS

Lähettäjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Asia: Eurooppalainen ohjausjakso 2026
Innovaatiosta laadukkaisiin työpaikkoihin: tekoälyn käyttö laadukkaiden
työpaikkojen ja työntekijöiden oikeuksien vahvistamiseksi
– *Keskustelu*

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena puheenjohtajavaltion valmisteluasiakirja asiakohdassa
mainitusta aiheesta TSTK-neuvostossa 9. maaliskuuta 2026 käytävää keskustelua varten.

Valmisteluasiakirja keskustelun käymiseksi aiheesta**Eurooppalainen ohjausjakso 2026: innovaatiosta laadukkaisiin työpaikkoihin: tekoälyn käyttö laadukkaiden työpaikkojen ja työntekijöiden oikeuksien vahvistamiseksi*****Asiayhteys: tulevaisuuden työmarkkinat ja eurooppalainen ohjausjakso***

Kuten viimeaikaisista raporteista käy ilmi, tuottavuuden kasvu on ollut Euroopassa useiden vuosien ajan jäljessä muiden alueiden vastaavasta kasvusta. Vaikka rakenteellisilla ja historiallisilla tekijöillä on ollut oma roolinsa, viime vuosina merkittävä syy tähän kasvavaan kuiluun on ollut se, että Eurooppa on jäänyt jälkeen digitaalisen muutoksen noususuhdanteesta. Jos merkittäviä uudistuksia ei toteuteta, jotta useammat nuoret yritykset voisivat laajentaa toimintaansa ja useammat nuoret osaajat pysyisivät Euroopassa, Eurooppa jää entistä enemmän jälkeen.

Näiden tärkeiden uudistusten mahdollistamiseksi tarvitaan häiriönsietokykyisempiä työmarkkinoita ja dynaamisempaa investointiympäristöä. Taloustutkimuksessa, johon kuuluu myös työvoiman ja työpaikkojen kohtaantoa ja rakennemuutosta koskeva Sir Christopher Pissaridesin työ, korostetaan, että työllisyystulokset eivät määräydy pelkästään teknologian perusteella, vaan riippuvat myös sellaisista tekijöistä kuin talouden institutionaalinen rakenne, inhimillinen pääoma ja sen tarjoamat valmiudet rakentavaan yhteistyöhön julkisen ja yksityisen sektorin välillä. Jos jokin näistä tekijöistä ei toteudu, se luo esteitä teknologian ja tuottavuuden väliselle yhteydelle. Näitä esteitä kutsutaan yhteisesti työmarkkinoiden toiminnan jännitteiksi. Euroopan on toimittava nopeasti näiden jännitteiden vähentämiseksi. Tekoäly ja sen jatkuvasti lisääntyvät valmiudet avaavat uusia mahdollisuuksia tuottaville investoinneille ja inhimillisen pääoman paremmalle käytölle. Se, johtaako tämä prosessi dynaamiseen työpaikkojen luomiseen ja suurempaan tuottavuuteen vai työpaikkojen menetykseen ja taantumiseen kilpailijoidemme taakse, riippuu siitä, miten hyvin hallinnoimme digitaalista ekosysteemiämme, tarvittavista institutionaalisista uudistuksista, osaamisjärjestelmiemme päivittämisestä ja nopeudesta, jolla työntekijät voivat siirtyä uusiin tehtäviin.

Tekoälyyn tehtävien investointien vaikuttavuus riippuu sellaisten uusien taitojen ja valmiuksien kehittamisestä, joiden avulla ihmiset voivat työskennellä tuottavasti tekoälyjärjestelmien kanssa. Kuten inhimillistä pääomaa koskevassa suosituksessa¹ korostetaan, tämän osaamisyhdistelmän kehittäminen edellyttää koordinoituja investointeja ammatilliseen koulutukseen, korkea-asteen koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen. Samalla kun tekoälyjärjestelmistä tulee toimintakykyisempiä ja yritykset saavat kokemusta niiden integroimisesta toimintaansa, voi tapahtua työvoiman siirtoja, ja tuottavuuden kasvu voi kohdistua suhteettomasti korkean osaamistason työntekijöihin, mikä saattaa lisätä tuloeroja. Tämän dynamiikan huomioon ottaminen edellyttää selkeitä ja koordinoituja institutionaalisia toimia.

Tässä yhteydessä ohjausjakso tarjoaa puitteet sellaisten rakenneuudistusten koordinoinnille, joilla vähennetään työmarkkinoiden jännitteitä, parannetaan työvoiman ja työpaikkojen kohtaantoa ja tuetaan työvoiman liikkuvuutta, uudelleen koulutusta ja työpaikkojen luomista. Ohjausjakso voi sovittamalla finanssi- ja rakennepoliittiset suunnitelmat yhteen työllisyys- ja sosiaalialan prioriteettien kanssa auttaa varmistamaan, että innovointi johtaa kestäväan ja osallistavaan kasvuun.

Tekoäly, työn organisointi ja laadukkaat työpaikat

Tekoälyn ja muiden kehittyneiden digitaaliteknologioiden käyttöönottoa työpaikalla ei voida arvioida pelkästään tuottavuuden näkökulmasta. Teknologiset järjestelmät sisältyvät organisatorisiin valintoihin, henkilöstöhallinnon malleihin ja laajempiin liiketoimintastrategioihin. Talousteorian mukaan tuottavuutta lisäävä innovointi luo kestäviä työllisyshyötyjä, kun siihen liittyy täydentäviä osaamisinvestointeja ja kun sitä tuetaan toimivilla työmarkkinainstituutioilla.

---

¹ Suositus NEUVOSTON SUOSITUKSEKSI inhimillisestä pääomasta Euroopan unionissa (ST 15278/25).

EU:n oikeudellinen kehys tarjoaa tärkeitä suojatoimia. Tekoälysäädöksessä² vahvistetaan suuririskisiä tekoälyjärjestelmiä koskevat velvoitteet, mukaan lukien ne, joita käytetään rekrytoinnissa, henkilöstöhallinnossa ja suoritusten arvioinnissa. Yleinen tietosuoja-asetus³ ja voimassa oleva työlainsäädäntö – mukaan lukien lainsäädäntö avoimista ja ennakoitavista työoloista, työterveydestä ja -turvallisuudesta sekä työ- ja yksityiselämän tasapainosta – vahvistavat edelleen EU:n säännöstöä tällä alalla. Kohdenneet lainsäädäntötoimenpiteet voivat yhä olla tarpeen sen varmistamiseksi, että työntekijöitä suojellaan tehokkaasti ja että kaikki, myös yritykset, voivat hyötyä tekoälyn ja muiden kehittyneiden digitaalitekniikoiden käyttöönotosta. Tehokas täytäntöönpano on jatkossakin ratkaisevan tärkeää ihmisen määräysvallan säilyttämisen periaatteen noudattamiseksi, algoritmisen syrjinnän ehkäisemiseksi ja luottamuksen säilyttämiseksi.

Laadukkaiden työpaikkojen luominen on tärkeä prioriteetti, jota korostetaan Euroopan komission joulukuussa 2025 esittämässä laadukkaisiin työpaikkoihin johtavassa etenemissuunnitelmassa⁴. Kun institutionaaliset kehykset mahdollistavat tuottojen oikeudenmukaisen jakamisen, tuottavuuden kasvu voi johtaa korkeampiin palkkoihin ja parempiin työoloihin. Ilman tällaisia kehyksiä on olemassa riski, että teknologinen muutos syventää eriarvoisuutta ja vahvistaa työmarkkinoiden segmentoitumista. Haasteena ei siis ole se, otetaanko käyttöön tekoälyn kaltaisia teknologisia innovaatioita, vaan se, miten niiden kehittämistä ja käyttöä voidaan muokata siten, että ne vahvistavat työpaikkojen laatua, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja Euroopan kilpailukykyä.

---

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1689, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä ja asetusten (EY) N:o 300/2008, (EU) N:o 167/2013, (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 ja (EU) 2019/2144 sekä direktiivien 2014/90/EU, (EU) 2016/797 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta (tekoälysäädös).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus).

⁴ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, COM/2025/944 final, 4.12.2025 – Laadukkaisiin työpaikkoihin johtava etenemissuunnitelma.

Tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava osaaminen, työmarkkinoiden ennakointi ja työmarkkinasiirtymät

Kyproksen puheenjohtajakaudella 13. helmikuuta pidetyssä työllisyys- ja sosiaaliministerien epävirallisessa kokouksessa ministerit korostivat, että vihreä ja digitaalinen siirtymä muokkaavat perusteellisesti ammatillisia rakenteita ja osaamisvaatimuksia. Jatkuvasta täydennys- ja uudelleenkoulutuksesta on tultava Euroopan työmarkkinoiden pysyvä piirre sen sijaan, että se olisi poikkeuksellinen vastaus kriiseihin.

Tekoäly voi itsessään parantaa työmarkkinoiden toimintaa. Kehittyneet työmarkkinoiden ennakoitivälineet parantavat osaamistarpeiden ennustamista, tunnistavat pullonkauloja ja tukevat kohdennettuja koulutuspolitiikkoja. Tällaiset välineet voivat tiedon laatua ja oikea-aikaisuutta parantamalla sujuvoittaa työnhakua ja nopeuttaa työvoiman siirtymistä taantuvilta aloilta kasvaville aloille.

Siirtymiä tapahtuu kuitenkin harvoin automaattisesti. On näyttöä siitä, että teknologisen muutoksen vuoksi työttömiksi jääneet työntekijät saattavat kärsiä pitkittyneestä työttömyydestä tai pysyvistä palkanmenetyksistä saamatta riittävää tukea. Aktiivinen työmarkkinapolitiikka, tehokkaat julkiset työvoimapalvelut ja kohdennetut sosiaalisen suojelun toimenpiteet ovat näin ollen välttämättömiä innovaatiostrategioita täydentäviä toimia.

Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelulla ja työehtosopimusneuvotteluilla on myös keskeinen rooli teknologisen muutoksen hallinnassa. Ne mahdollistavat alakohtaiset ja yritystason neuvotteluratkaisut, tukevat algoritmijohtamisen vastuullista käyttöä ja edistävät tuottavuuden kasvun oikeudenmukaista jakautumista. Vahvat instituutiot vähentävät epävarmuutta ja lisäävät muutosten hyväksyntää. Tätä korostetaan myös lausunnossa, jonka puheenjohtajavaltio Kypros pyysi ETSK:ta laatimaan aiheesta ”*Työpaikkojen laadun sekä työolojen ja -ehtojen parantaminen ottamalla käyttöön ja edistämällä tähän liittyviä välineitä (mukaan lukien tekoäly) sekä vahvistamalla työmarkkinavuoropuhelua ja keskitettyä sopimista*”.ⁱ

Tulevat aloitteet ja toimintapolitiikan johdonmukaisuus

Tuleva laadukkaita työpaikkoja koskeva säädös ja oikeudenmukaista työvoiman liikkuvuutta koskeva paketti voivat EU:n laajuisesti auttaa vähentämään työmarkkinoiden segmentoitumista, vahvistamaan täytäntöönpanon valvontaa ja tukemaan ylöspäin tapahtuvaa lähentymistä.

Toimintapolitiikan johdonmukaisuus on ratkaisevan tärkeää. Teollisuus- ja innovaatiostrategiat on sovittava yhteen työllisyysuudistusten ja osaamispolitiikkojen kanssa. Tekoälyinvestointeja edistäviin toimenpiteisiin olisi liitettävä aloitteita, joilla helpotetaan työntekijöiden liikkuvuutta, edistetään elinikäistä oppimista ja turvataan perusoikeudet. Tämä yhdenmukainen lähestymistapa heijastaa sekä taloudellista näyttöä että Euroopan sosiaalisen mallin peruseriaatteita.

TSTK-neuvoston rooli eurooppalaisessa ohjausjaksossa

TSTK-ministereillä on keskeinen rooli sen varmistamisessa, että työllisyys- ja sosiaalialuekohdat otetaan ohjausjaksossa täysimääräisesti huomioon. Poliittisen ohjauksen, vertaisarvioinnin ja maakohtaisten suositusten avulla TSTK-neuvosto voi muokata uudistuksia, jotka lisäävät työmarkkinoiden dynaamisuutta säilyttäen samalla oikeudenmukaisuuden ja yhteenkuuluvuuden.

Vuoden 2026 ohjausjaksolla TSTK-neuvostolla on tilaisuus edistää ja ohjata keskustelua kohti tasapainoista lähestymistapaa, jossa innovointi, tekoälyn käyttöönotto ja kilpailukyky sovitetaan yhteen laadukkaiden työpaikkojen, vankan työmarkkinavuoropuhelun ja vahvojen instituutioiden kanssa. Näin Euroopan teknologinen muutos voi vahvistaa taloudellisen suorituskyvyn lisäksi myös sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja luottamusta.

Kysymyksiä keskustelun pohjaksi

1. Miten eurooppalaisella ohjausjaksolla voidaan paremmin tukea uudistuksia, joilla vähennetään työmarkkinoiden jännitteitä ja parannetaan työvoiman ja työpaikkojen kohtaantoa tekoälypohjaisten muutosten yhteydessä?
  2. Mitä lisätoimenpiteitä tarvitaan kansallisella ja EU:n tasolla sen varmistamiseksi, että tekoälyn käyttöönotto työpaikoilla vahvistaa työntekijöiden oikeuksia ja edistää ylöspäin tapahtuvaa sosiaalista lähentymistä?
-

ⁱ Valmisteleavassa lausunnossa, joka on määrä hyväksyä ETSK:n täysistunnossa 18.–19. maaliskuuta 2026, korostetaan, ”että kaikilla tasoilla tapahtuvalla työmarkkinaosapuolten vuoropuhelulla ja keskitetyllä sopimisella sekä Euroopan tekoälytoimiston, Euroopan komission ja työmarkkinaosapuolten välisellä jäsennellyllä yhteistyöllä on keskeinen asema sen varmistamisessa, että tekoälyn käyttöönotto edistää oikeudenmukaista, osallistavaa ja kilpailukykyä tukevaa digitaalista siirtymää ja että siinä otetaan järjestelmällisesti huomioon sukupuoleen, sukupolviin ja haavoittuvuuteen liittyvät ulottuvuudet sekä pk-yritysten tarpeet.”.